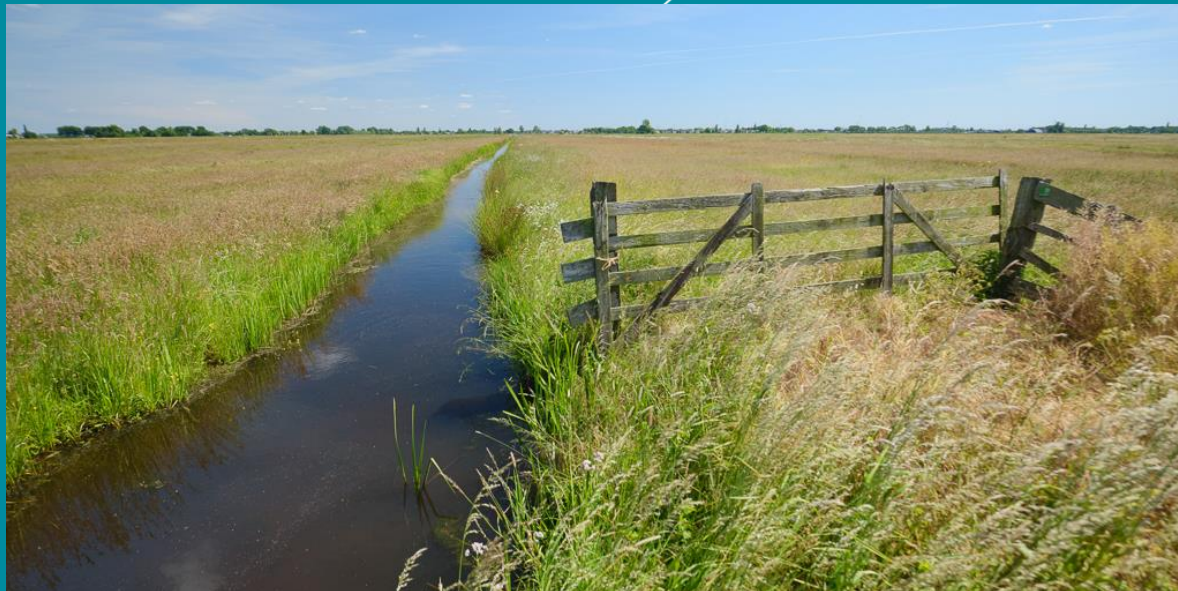

Living Lab Alblasserwaard

Judith Westerink en Koos Biesmeijer
WUR/ Naturalis

nationale
wetenschaps
agenda

Ambities Living Lab Alblasserwaard

Ambities Groene Cirkel Kaas en Bodemdaling:
een toekomstbestendige melkveehouderij in het Groene Hart

- Tegengaan bodemdaling
- **Herstel biodiversiteit**
- **Ontwikkelen verdienmodellen**

Living Lab: dit ondersteunen met kennis

nationale
wetenschaps
agenda

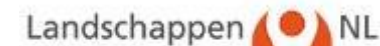

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

GROND/BEHEER

nationale wetenschaps agenda

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

GROND/BEHEER BEDRIJVEN/LOBBY

Groene Cirkel
**Kaas en
bodemdaling**

Landschappen NL

nationale
wetenschaps
agenda

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

GROND/BEHEER BEDRIJVEN/LOBBY BELEID

Groene Cirkel
**Kaas en
bodemdaling**

Landschappen NL

ZUIVELFABRIEK
DE GRAAF
STROOM
KAAS UIT HET HART

Molenlanden

Waterschap
Rivierenland

LTO Nederland

Zuid-Hollands Landschap

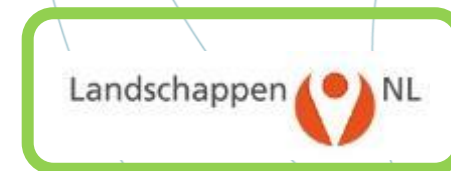

nationale
wetenschaps
agenda

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

GROND/BEHEER BEDRIJVEN/LOBBY BELEID KENNIS

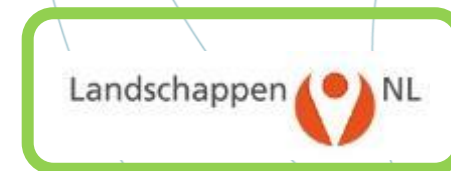

nationale wetenschaps agenda

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

GROND/BEHEER BEDRIJVEN/LOBBY BELEID KENNIS

Op basis van de **gedeelde ambitie** (Groene Cirkel K&B)
Werken we in **gebiedsproces** aan versterken van biodiversiteit en landschap
Waar geld verdiend wordt met natuur en natuur-positieve bedrijfsvoering
Waar **consistent beleid** de transitie versterkt
En waar **de kennis beschikbaar** is om de ambitie te bereiken

Waters
Rivierenland

nationale
wetenschaps
agenda

Samenwerkingspartners LL Alblasserwaard

GROND/BEHEER BEDRIJVEN/LOBBY BELEID KENNIS

Groene Cirkel
Kaas en
bodemdaling

N Naturalis
Biodiversity
Center

Erasmus
ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

AERES
HOGESCHOOL
DRONTEN

Landschappen NL

NATUUR & VOGELWACHT

Op basis van de **gedeelde ambitie** (Groe
Werken we in **gebiedsproces** aan verster
Waar geld verdiend wordt met natuur e
Waar **consistent beleid** de transitie verster
En waar **de kennis beschikbaar** is om de

DELTAPLAN
BIODIVERSITEITSHERSTEL

Waters
Rivierenland

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

LTO Nederland

Zuid-Hollands Landschap

Ben Hâneker

nationale
wetenschaps
agenda

NWO

DeltaMilk: boeren beheren het gebied en zijn eigenaar van de kaasfabriek

Hendrik de Jong

uit Noordeloos

Nico van der Ham

uit Noordeloos

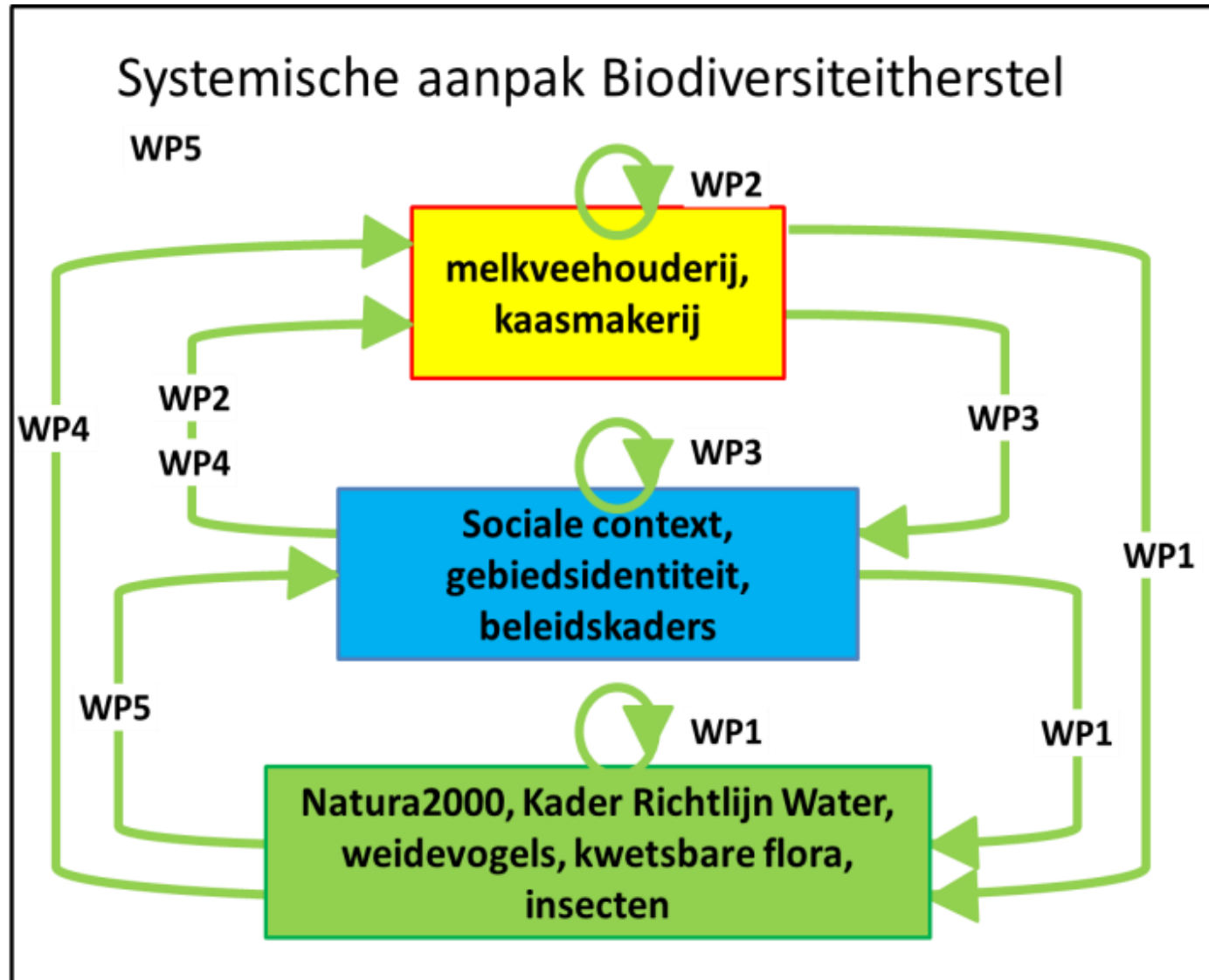

**nationale
wetenschaps
agenda**

ennis

tie !

Cocreatie !

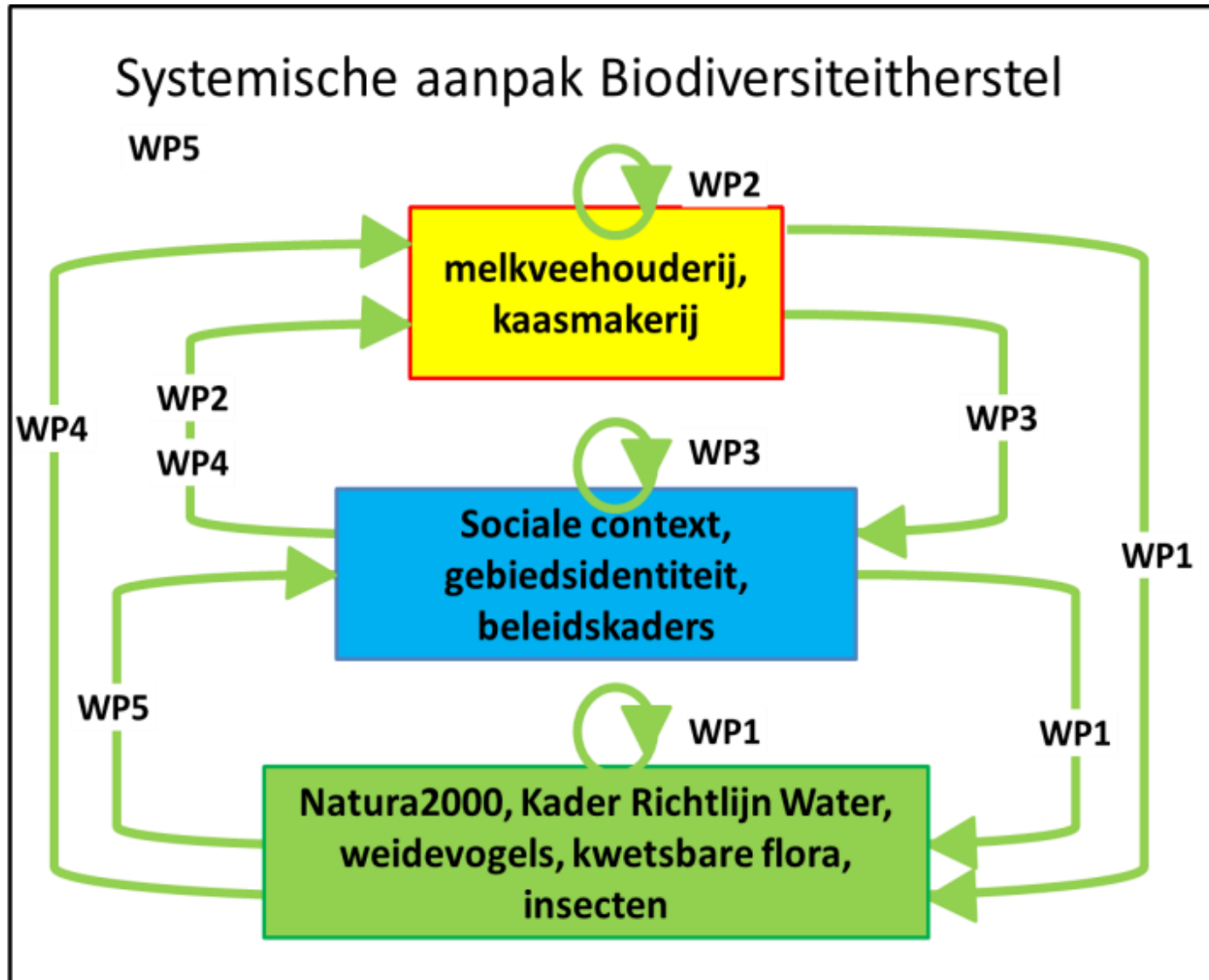
Groene Cirkel
**Kaas en
bodemdaling**

**nationale
wetenschaps
agenda**

natuur ?

METEN

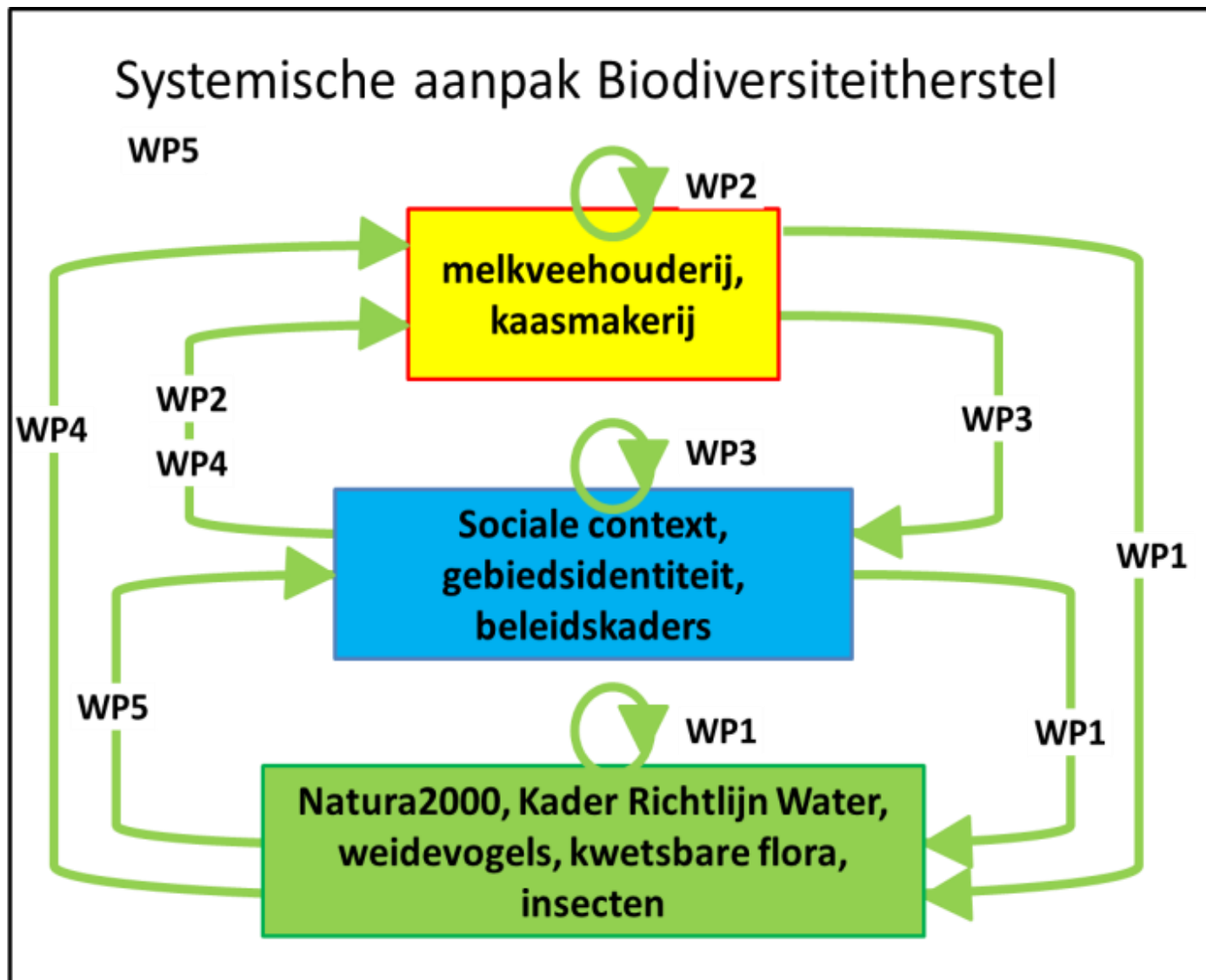
TOETSEN

**kruidenrijk gras
drukdrainage
bermbeheer**

INTEGREREN bodem / water

bodem / water
insecten
planten
vogels
landschap

ECONOMIE: verdienen met de natuur ?

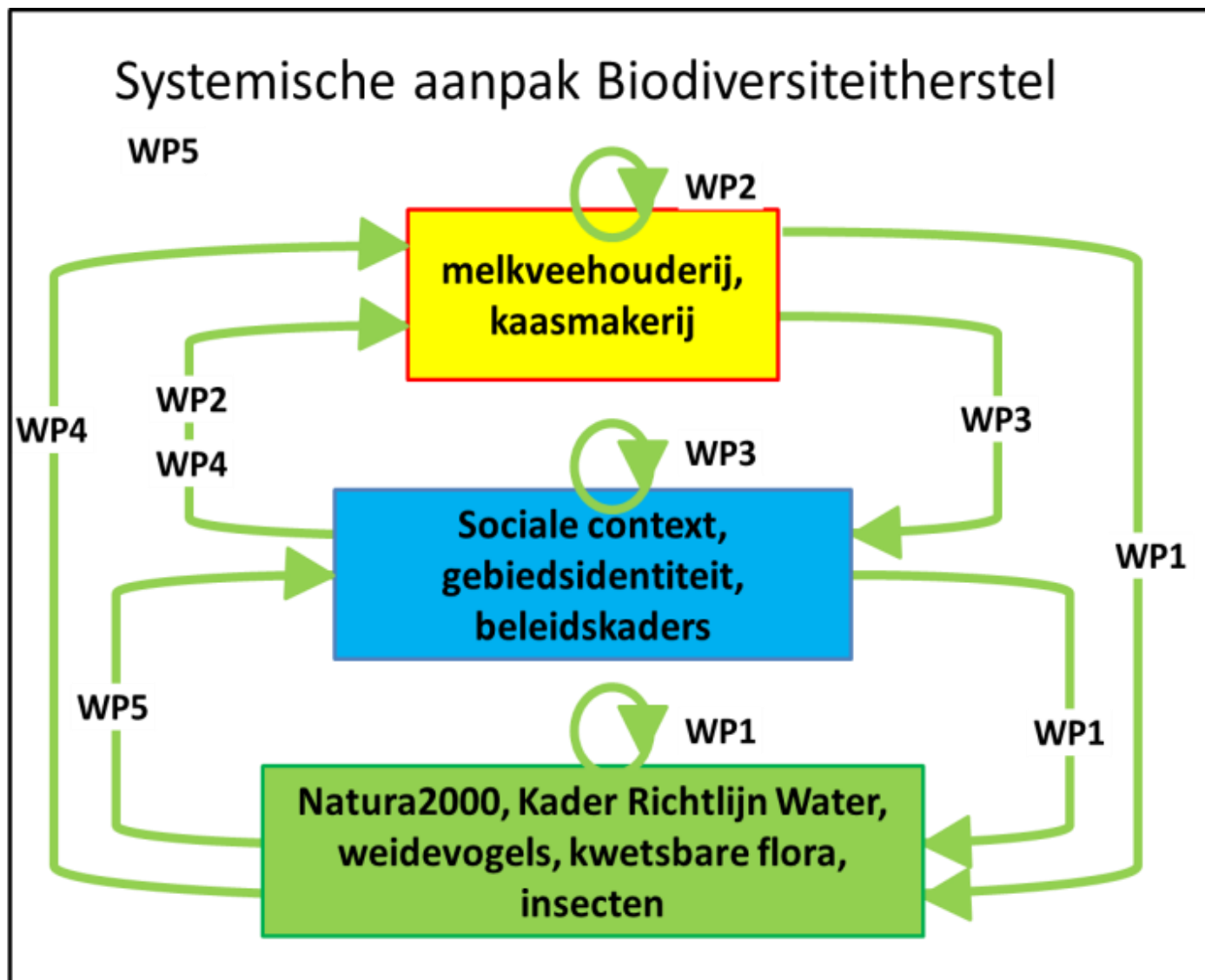
METEN

TOETSEN

WAARDEREN natuur (GLB)
CO₂ opslag
waterberging
<bodemdaling
landschap
MKBA

SOCIALE CONTEXT: willen en mogen

VISIE

transitie
route ernaar toe

BELEID

rijk, provincie
gemeente
waterschap

BEWEGEN

wat wil men
hoe in actie
samenwerken
tools nodig
co-creatie

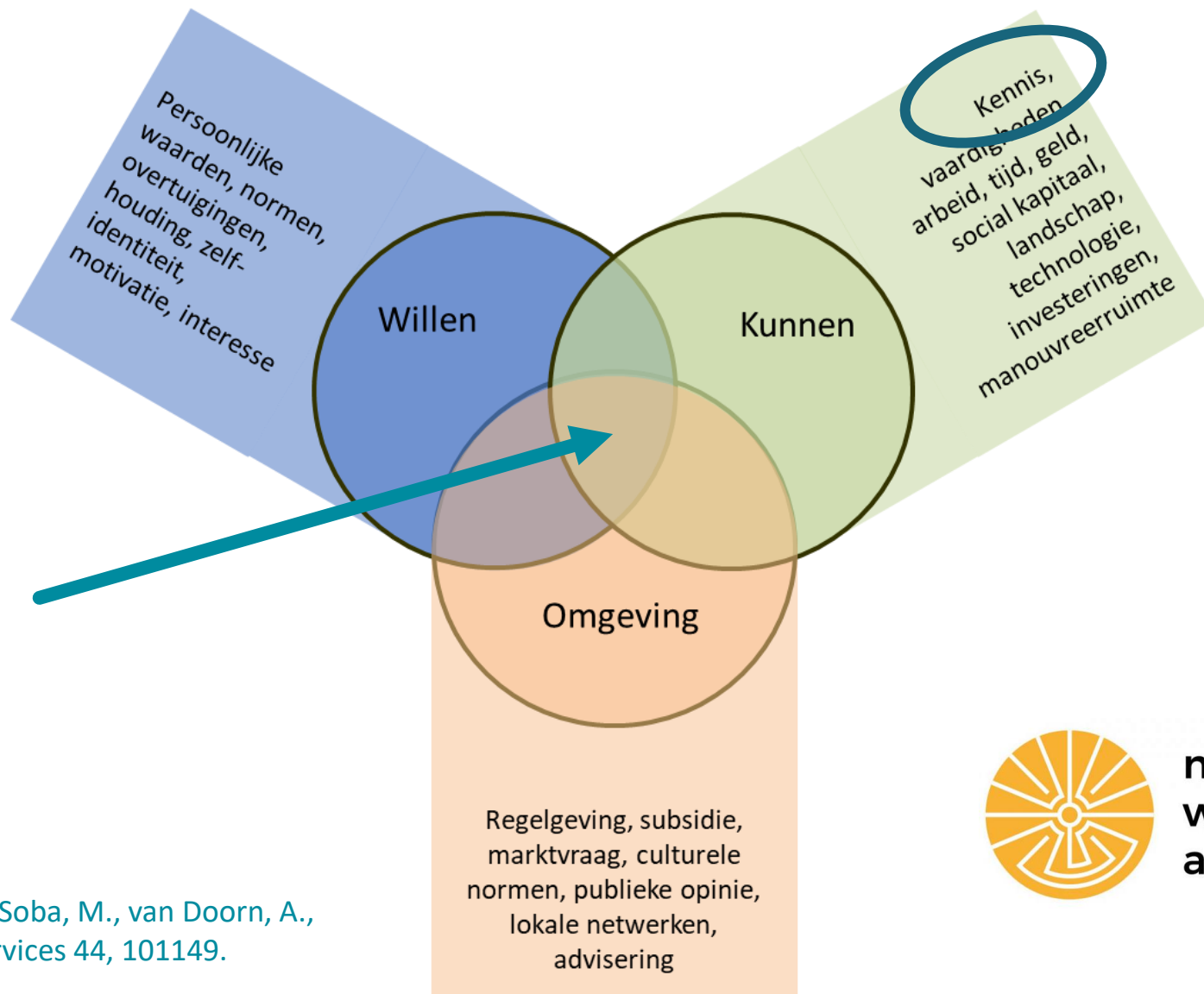
Wat boeren nodig hebben om te veranderen

Hendrik de Jong
uit Noordeloos

Nico van der Ham
uit Noordeloos

Groene Cirkel
**Kaas en
bodemdaling**

**nationale
wetenschaps
agenda**

Westerink, J., Pérez-Soba, M., van Doorn, A.,
2020. Ecosystem Services 44, 101149.

Waar staat LL Alblasserwaard over 5 jaar?

- Nieuwe inzichten in (de samenhang tussen) ecologie, economie en sociale processen
- Boeren die nog enthousiaster zijn over biodiversiteit
- Een netwerk voor participatieve monitoring
- Handelingsperspectief
 - Voor *boeren*: wat te doen op hun land?
 - Voor *keten*: hoe dit te stimuleren?
 - Voor *overheden*: hoe te sturen op transformatie van het gebied?
- Gedragen en bruikbare KPI's

nationale
wetenschaps
agenda

Living Lab Alblasserwaard

Koos Biesmeijer (Naturalis), Judith Westerink (WUR),
William Voorberg (EUR), Ron Methorst (AERES),
Raimon Ripolli-Bosch (WUR), Vincent Kalkman (Naturalis),
Tim Visser (WUR), Berry van der Hoorn (Naturalis)

Meer info:

koos.biesmeijer@naturalis.nl

judith.westerink@wur.nl

nationale
wetenschaps
agenda

Wat boeren nodig hebben om te veranderen?

Hendrik de Jong
uit Noordeloos

Wat zou volgens jou prioriteit moeten hebben ?

Nico van der Ham
uit Noordeloos

nationale
wetenschaps
agenda

Wat boeren nodig hebben om te veranderen?

Hendrik de Jong
uit Noordeloos

Wat zou volgens jou prioriteit moeten hebben ?

Wat blokkeert nu het meest de transitie ?

Nico van der Ham
uit Noordeloos

Groene Cirkel
**Kaas en
bodemdaling**

nationale
wetenschaps
agenda

Kan het GLB helpen met onze ambitie ?

Hendrik de Jong
uit Noordeloos

Wat zou in GLB prioriteit moeten hebben ?

Nico van der Ham
uit Noordeloos

nationale
wetenschaps
agenda

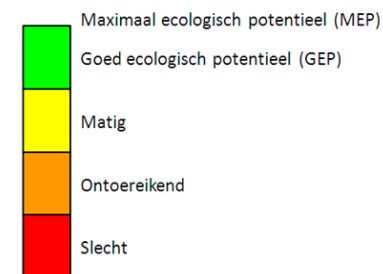
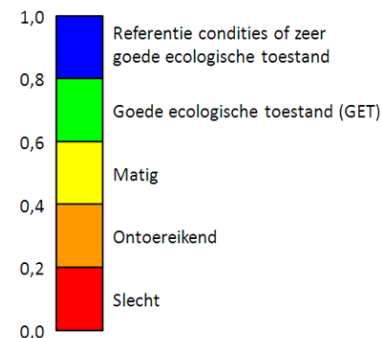
Kunnen KPIs helpen met onze ambitie ?

Hendrik de Jong
uit Noordeloos

Nico van der Ham
uit Noordeloos

Groene Cirkel
Kaas en bodemdaling

Voor wie moeten we KPIs ontwikkelen ?

nationale
wetenschaps
agenda

